

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 16. szám.
Salgótarján, 1946. évi április hó 20

Ára: 500.000 P.

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 6 sz.

Hogyan áll a salgótarjáni szénecsata?

Február 12-én hangzott el Budapest dolgozóinak felhívása az ország bányászaihoz: termeljenek több szenet, mert állnak üzemek! A népi demokrácia megerősödését csak több munkával érhetjük el. Termeljenek több szenet, a több szén jelenti mindenütt a többtermelést.

Erre a felhívásra a salgótarjáni szénmedence nem válaszolt. Nem értette meg a budapesti munkások felhívását, mint a választásokon és a reakció elleni harcban. — Salgótarján a szénecsatának eredményes folytatásában a 10. helyet foglalja el. Ennek okai a bányász elvtársak között levő felelőtlen egyének, akik nem értik meg a szénecsata fontosságát és pártunk felhívását. Naponta 1200 hiányzó van a bányáknál. Ha szerényen számítjuk is a hiányzó emberek teljesítményét: naponta 25—30 vagonnal tudnánk emelni a szénmedence termelését.

Ha meglátjuk a fentemlített adatokat, minden becsületesen dolgozó munkás felháborodással veszi tudomásul az üzemekből hiányzó felelőtlen egyének viselkedését. Szervezett munkások vagyunk. A demokráciáért folytatott harcunk egyik szakasza a szénecsata eredményes befejezése. 350 vagon van előirányozva május 1-re. — Az idő rövid és április hóban még a 300 vagon sem értük el és Budapesten már az a hír terjed, hogy a magyar demokrácia a szénecsatát elvesztette.

Mi salgótarjániak több ízben bebizonyítottuk a demokráciához való hűségünket, őrt álltunk a választásoknál, harcoltunk a reakció ellen és most dolgozunk a szénecsatáért. Nem szabad, hogy most a szénecsata folytatásában alul maradjunk. A demokráciával szemben a kötelességünk május hó 1-re a 400 vagon.

A jelenlegi eredmény üzemenként:

Előirányzat	Inászó	15 vagon, teljesítmény	15'40 vagon
"	Gusztávákna	25	24'39
"	Forgách	17	13
"	József I. a.	20	21
"	Ságújfalú	25	26
"	Kökut	20	15
"	Jenőákna	35	31'85
"	Karancs I. a.	24	18'47
"	Kisterenye	22	20
"	Irenbánya	12	9'36
"	Tordas	2	2'24
"	Kistelek	18	15'20
"	Jánosákna	19	14'66
"	Ilonabánya	10	8'88
"	Bárnávögy	9	8'12
"	Déli I. a.	30	28'60
"	Gáti I. a.	6	8
"	Kazár	11	11
"	Rónabánya	23	23'40

Láthatjuk, hogy egyes bányákban nemcsak az előirányzatot termelik ki, hanem azon is túlhaladnak. Induljon meg a nemes verseny a napi 400 vagonért, hogy a kiérdemelt régi nevünket büszkén viselhessük.

Számoljunk le tehát a munkakerülőkkal, szabotálókkal, ezáltal megkönnyítjük munkánkat, megtisztítjuk saját sorainkat és hatalmas ütést mérve a reakcióra, meg fogjuk nyerni a szénecsatát május 1-re.

A Weisz Manfréd gyár betartotta, amit ígért! Több a szén, többet termel.

Egy részlet a szénecsata eredményeiből.

A csepeli Weiss Manfréd gyárban összbizalmi értekezlet tartottak. Erőfeszítések, csúcsteljesítmények, számadatok hangzottak el. Beszámoltak a munkaverseny eredményeiről. A csőgyárban az 1930-as termelési átlag

110 százalékat érték el.

Munkáshiányról beszéltek.

Megállapították, hogy a szénellátás javulásának van a legdöntőbb befolyása a termelésre.

Számokat hoztak. Januárban a turbinaosztály

szén szükséglete 14 ezer q volt, csak 2.658 q kaptak, szükségletük 29 százalékat.

Márciusban már 40 százalékgig fedezve volt a szükséglet, ahogy emelkedett a széntermelés. Generátor szénellátásuk alig haladta meg a szükséglet 10 százalékat és ma már 100 százalékgig fedezve van.

A felhasznált hő-kalóriákban januárban 77 százalékat, márciusban 94 százalékat tette az előirányzottnak. Ebben benne van a fővárosi Elektromos Művektől vásárolt 4.827.600 kw-óra villamos energia, az előirányzott 107 százaléka,

amiben végeredményben szintén a szénellátás javulása fejeződik ki.

Felhasználták még 5.058 q fűtőolaj hőerejét is, az előirányzott 22 százalékat.

Ebből azonban kitűnik az, hogy a rendelkezésre álló szén még mindig nem elegendő, mert közgazdasági hátrányt jelent az iparilag máshol jobban felhasználható olaj fűtési célokra való beállítása.

Annak ellenére, hogy a WM szén szükségletét a leszállított mennyiség még most sem fedezi teljes egészében, jelentékeny javulást eredményezett a termelés növekedésében. Az acélmű össz-

teljesítménye januárban 4125 tonna, februárban 5876 tonna, márciusban pedig 6254 tonnáig fokozódott,

az előirányzott 90 százaléka

A Martin-mű teljesítménye a januári 1961 tonnáról márciusban már 4212 tonnára,

azaz négyszeresére emelkedett, így a havi előirányzat 129 százalékat érték el.

Különösen kiemelkedik a fém-szalag termelése, mely a januári előirányzat 595 százalékat érte el. A radiátor gyártás több mint négyszeresére emelkedett, a havi előirányzatot 27 százalékkal multa felül. A kazánok termelése a januári előirányzat 33 százalékaról március végéig 130 százalékgig emelkedett.

A felsorolt adatok arra mutatnak, hogy bár a széntermelés még nem fedezi a szükségletet 100 százalékgig, de az eddigi javulás is már nagy eredményeket hozott.

A WM összbizalmi értekezlete fényesen igazolja, hogy a széntermelés emelkedése milyen nagy jelentőségű a gépiparban. A salgótarjáni bányászok szíveljesítik meg ezt! A széntermelés emelkedésétől függ az ipari termelés emelkedése és a nemzet gazdasági talpraállítása. A WM munkásai betartották, amit ígértek, váltsuk be mi is ígéretünket: emeljük a széntermelést és május 1-ig érjük el a 400 vagon.

A WM munkásai példát mutattak és hogy így fokozták a termelést, ezt a munkaversennyel érték el. Szervezzétek meg magatok között a versenyt és ebben járjanak elől a kommunista bányász elvtársak.

Pártunk és vezérünk, Rákosi elvtárs felhívását a szénecsatára győzelemmel fejezzük be!

Salgótarjáni bányászok előre, a szénecsata megnyerésére!

D.F.

V. A. O. Sz.

A Városi Vármegyei és Készei Alkalmazottak Országos Szövetségének Salgótarjáni Szervezete megkezdte kulturális működését. Tagjainak közérdekű és egyéb politikai kérdésekről bizonyos időnként előadásokat rendez. Az első két előadást f. évi április 6-án déli 12 órakor tartotta a városbáza tanácstermében a Salgótarjában lakó dolgozók.

Az első előadást Kuo Barnabás tartotta a „Tudományos Szocializmus kezdetei” címmel. Előadásában röviden vázolta a szocializmus jelentőségét, a tudományos és utopisztikus szocializmus közötti különbséget. Rámutatott Saint Simon jelentőségére. Ezen életét és munkásságát ismertette, majd rátért Saint Simon világnézetére. Ennek rövid vázolója után az író szociológiai tanait vizsgálta. Rámutatott arra, hogy a szociológia megalakítója tulajdonképpen Saint Simon és arra is felhívta a figyelmet, hogy író gondolatai sokhelyen a modern tudományos szocializmus erős támpontjai. Végül Saint Simon gazdasági elgondolásainak vázolásával fejezte be az előadást.

A II. előadást Boros Antal tartotta „Fasizmus, vagy demokrácia” címmel. Először a proletár diktatura katonai és politikai berendezését ismertette, majd a Magyar Vörös Hadsereg szervezési kérdéseiről emlékezett meg. Rámutatott arra, hogy a Vörös Hadsereget nem a román reakció, hanem magának a Vörös Hadseregnek az antihobsevista elemei verték szét. Megemlékezett arról, hogy a döntő csatában belső árulás miatt bukott el a proletár kormány. A katonai kérdések után Horthy és Bethlen szervezkedését ismertette, majd a Horthy kormány által megszavazott alkotmányt részletezte. Kifejtette ennek ismertetése kapcsán, hogy a megtorlás első éveit a konzolidáció szinleges demokratikus berendezése váltotta fel. „A magyar népek volt parlamentje, őt az utóbbi időben titkos választójoga is, de közjogi szabadságról a szörnyű választási terror miatt egy pillanattal sem lehetett beszélni. A Horthy rendszer közjogi vonatkozásainak ismertetése után a 25 éves ellenforradalom politikai vonalára tért át. Rámutatott arra, hogy miként került át az ország vezetése Gömbös Gyula félfasizista diktatúrája után Szálasiék kezébe.

Ezután a demokrácia főbb politikai elveit vázolta és kimutatta, hogy ezek követésével a háborús bukás egészen biztosan ekerülhető lett volna.

Előadását a politizálás szükségességével és a passzív reakció ismertetésével fejezte be. —ü—

Franciaországi hadifoglyaink sorsa

Értesülések alapján, a miskolci Gazdakamara korábbi felterjesztésében mutatott rá a kormányzat előtt, Franciaországban lévő hadifoglyainak kevésbé jó helyzetére és kérte hazahozataluk ügyében a szükséges lépések sürgős megtételét. A Külügyminisztérium március 14-i kelettel arról értesítette a Gazdakamarát, hogy a Franciaországban lévő magyar hadifoglyok helyzetét, sorsának alakulását és hazaszállításuk lehetőségeit, az illetékes magyar hatóságok állandó figyelemmel kísérik és erről kiküldöttjeik útján időről-időre részletes jelentést kapnak. A hazahozatali Kormánybizottság intézkedése már folyamatban van a még kint lévő hadifoglyaink sorsának javítása érdekében, a Hadifoglyok Osztály a szükséges intézkedéseket folyamatba tette és bizonyos javulás már eddig is észlelhető.

Őszinte beszélgetés a nevelőkkel

A Magyar Kommunista Párt nem ragaszkodik bevetett formákhoz és nincs fertőzve előítéletekkel. Bizonyítja ezt a hó 9-én tartott pedagógus értekezlet is, amelyet Szekeres Kálmán, a Magyar Kommunista Párt központi kiküldöttje tartott meg.

A cél, megmutatni a nevelőknek azt a helyes irányvonalat, melyen haladva el kell jutni annak helyes felismeréséhez, hogy a múlt szolgálata nem általános emberi kultúra volt, hanem csak osztály-kultúra. A tökéletes osztály kultúrája, az elnyomók kultúrája. Természetesen a nevelés is ezt az osztályt szolgálta és elgátlotta ki. A tökéletes osztály csak parazita élőködője a civilizációnak és bizonyos fokon a haladás gátlójává válik. Az immár 50 éve uralkodó levő monopol-kapitalizmus haladás ellenes volta bizonyítja, hogy tehetetlensége, osztályönzése, szakadatlan imperialista háborúba torkollik. Legfejlettebb formája a fasizmus, a fináncokke legsovínisztább, legimperialistább ráuralma. A kivetű utat a katasztrófából a Szovjetunió mutatta meg, a szellemi nagyság: Sztálin vezetésével az élen, amikor győztesen kerültek ki ebből a háborúból és nem leigázást, hanem felszabadulást vitt és adott minden elnyomott nemzetnek.

A tanerők is kénytelenek voltak a tökéletes osztályt kiszolgálni. Ez nem vitás, ezt elismerjük. A népi demokráciában is osztályok vannak. Kultúrája is csak osztálykultúra lehet. A történelem bizonyítja, hogy kultúrák keletkeztek és váltották fel egymást, de a következő mindig csak magasabb rendű lehetett. Ez a haladás felfelé ivelő útja. Ma szintén fordulóponton van a haladás és mi, de nekünk állást kell foglalni, vajjon megértette-e a kor szel-

lemét, avagy sem. A népi demokrácia is éberem örökdió, hogy irányítató elvi álláspontja a nevelésben érvényesüljön. A nevelők is lelkiileg és szellemileg kell átforgalmazni. Helyesen mondta az előadó: „Ezt a lelki harcot mindenkinnek önmagával kell megvívnia”, — amely után a szellemi plusz is megszereshető. Ehhez a harchoz igyekszik igazi kommunista szeretettel, érző szívvel, segítőkész nyújtani a Magyar Kommunista Párt, Ennek előfeltétele a kölcsönös bizalom és a gátló előítéletek kölcsönös levetkőzése.

Az előadó a vita anyagául 5 pontot jelölt meg: 1. Állásfoglalás ma mindenki dilemmája. 2. Mi legyen a kiindulópont? 3. Osztályok meghatározása. 4. Öntudatos ember. Osztályöntudat. 5. A szociológia, a legmagasabb tudás lehet az irányító.

Minden kérdést hozzászólásokon és vitán keresztül világítottak meg. Kiderült, hogy ezen általános szempontok nem idegenek a pedagógusok előtt és képesek szívvel-lellekkel a haladást nemcsak szolgálni, hanem értelmiképességeik birtokában azt tovább fejleszteni, a mai kor vezető szellemi harcsoivá is válni.

Szociológia körébe vágó irodalmat kérnek, mivel a súlyos mai helyzetben ádozni nem tudnak. A Magyar Kommunista Párt ezen kérésüknek eleget is tett és a kezdetet folytatás is fogja követni. A napilapok kérdése is megoldást követel. Súlyos gazdasági helyzetüket feltárva, Jakab párttitkár a Magyar Kommunista Párt nevében megértő és cselekvő támogatást ígért a párt részéről.

Az értekezlet bizonyítja, hogy szeretettel, megértéssel, kölcsönös bizalommal lehet kiutat találni a legsúlyosabb helyzetből is.

St. MKSz „Karancs” Turista Oszt. gyűlése

A Salgótarjáni Munkás Kultur Szövetség „Karancs” turista osztályának első gyűlése zajlott le az ipartestület „KOKSz” helyiségében, április 12-én este 6 órakor, melyen a tagok igen szép számmal jelentek meg.

A gyűlést Bozó György, a st. MKSz elnöke nyitotta meg és kérte a turista tagokat, hogy minél számosabban vegyenek részt a kijelölt túrákon. Kijelölték a megtartandó túra helyeket és azok vezetőit.

A túrák sorrendje a következő: Április 28-án Salgóvár, vez. Dombi Andor. Május 12-én Karancs, vezető: Horányi Sándor. Május 26-án Ágásvár, vezető: Kubinka Béla. Junius hó 9-10-én Galyatető, Kékes, vezető: Szécsi István. Junius 23-án Sirokivár, Parád, vezető: Szvoboda Gyula. Julius 7-én Hollókői-vár, vezető: Csák-

vári Oszkár. Julius 21-én Szentkut, vezető: Kovács Gyula.

A gyűlés Tóth Gyula beszédével ért véget, ki ecsejtette a turisztika terület edző, lelket formáló, magasatos voltát és kérte a még nem beiratkozott, turisztikát kedvelő ifjúságot, hogy minél számosabban iratkozzanak be a St. MKSz „Karancs” osztályába.

Ezután közlöm, hogy a Salgótarjáni Munkás Kultur Szövetség színjátszó ügyek hivatalát a salgótarjáni acélgvári Olvasóegyletbe helyezte. Egyben kérem a színjátszó szakosztályokat, hogy a Munkás Kulturszövetséghez tartozó kulturszínjátszó ügyeket címekre, a Salgótarjáni Acélgvári Olvasóegyletbe sziveskedjenek irányítani.

Salgótarján, 1946 ápr. 5
Jancsár Sándor, üv. alelnök.

Rendelet „Vásárlási könyv” bevezetéséről

A 39820—1921 B. M. sz. rendelet 38 § a alapján a vagyonbiztonság megóvása érdekében a következő rendelet jelent meg:

1. §. Salgótarján megyei város területén működő ékszerészek, ezüst vagy aranyaru gyártásával foglalkozó üzemek, drágakőkereskedők, óráskö, zsi bárusok a rendőrhatalóság által meghatározott adatok bejegyzésére alkalmas vásárlási könyvet saját költségükön beszerezni, azt hitelesítés végett a rendőrhatalóságnak bemutatni, folyamatosan és gondosan vezetni kötelesek.

2. §. Ebben a vásárlási könyvben

az edző szakaszban megjelölt kereskedők stb. minden magánégyenlő vásárolt tárgyakat, fémből készült dísz tárgyakat, befoglalt, vagy foglalaton kívüli drágakövek, használt, vagy használatlan állapotban ruhaneműt, szőrmét, értékesíthető gépet (pl. írógépet), gépjármű, kerékpár alkatrész és egyéb felszerelési tárgyakat, ritka könyvet, képet, antik tárgyat, zalog és letétjegyeket stb. — a felismerhetőség szempontjából jellegzetes tulajdonságaik feltüntetése mellett — pontosan bevezetni tartoznak.

3. §. A vásárlási könyvet rendőr-

hatóságnak, vagy igazolt közegeknek betekintés végett, — a felhívások megfelelően — akár a helyszínen való bemutatása, akár a rendőrhatalósághoz való beszerzés útján, mindenkor akadálytalanul és késedelem nélkül rendelkezésre kell bocsájtani.

4. §. Az 1. § ban megjelölt kereskedők stb. mindnyokban az esetekben, amikor náluk olyan tárgyakat kívánnak értékesíteni, amelyekre névvel, vagy a rendőrhatalóság előzetes értesítése alapján, vagy egyéb körülményeknél fogva az a gyanújuk, hogy a felkínáló a megvételre kínált tárgyat nem jogos tulajdonosa, a rendőrhatalóságot minden feltűnés nélkül értesíteni esetleg a felkínálót a legközelebbi örsvezetőnek átadni kötelesek.

5. §. Az 1. §-ban megjelölt kereskedők stb. köréből az aki: a) az 1. § ban előírt vásárlási könyvet be nem szerzi, vagy azt hitelesítés végett a rendőrhatalóságnak be nem mutatja, avagy a szóbanforgó könyvet feltámasztosan és gondosan nem vezeti, b) a vásárlási könyvben az adatokat nem a rendelet §-ában előírt módon, vagy hiányosan vezet be, c) a vásárlási könyvet a rendőrhatalóságnak, avagy közegeknek felszólításra rendelkezésre nem bocsájtja, d) aki a rendelet 4. §-ában előírt kötelezettségének végett nem tesz, amennyiben a cselekménye súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kibégást követ el és az 1928 X. évi 5 § a alapján, figyelemmel a 2000—1946. M. E. sz. rendelet 2 §-ában foglalt rendelkezésekre 200 000 adópengőig terjedhető pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén az 1928 X. évi 10. és 11. § ai alapján 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Felhívás

Felhívjuk az összes MNDSz alapszervezetek figyelmét, hogy április 24-én, azaz húsvét után szerdán délután 3 órakor a bányaipar közismert nagy taggyűlést tartunk, melyen meg fogjuk választani a körzeti vezetőséget. Kérjük asszony társainkat, hogy minél többen jelenjenek meg.

MNDSz vezetőség.

Mezőgazdasági helyzetkép az ország különböző részeiből

Mojzes Ador földm. miniszteri osztályfőnök értekezletre hívta össze a kerületi gazdasági főfelügyelőket, hogy a föld. kormány részéről meghallgassa beszámolóikat a mezőgazdaság és a vetések állásáról. A Duna-Tisza közén március folyamán zavartalanul folytak a talajmunkálatok, az időjárás azonban sem az őszi, sem a tavaszi felkészítésére nem volt kedvező. Föld, ha rövidesen nem kap a növényzet kiadós esőt, különösen a tavaszi vetéseket illetően katasztrófával kell számolnunk. A szárazság az Alsó-Dunántúli területekben is károkat okozott. Takarmányhiány következtében az állatok rossz kondícióban vannak és a tejtermelés erősen visszaesett. A Felső-Dunántúli területen elemi kár kevésbé észlelhető. A Tisza Jobbparti területen jelentős egérkár mutatkozik. A kifogyott buza helyett több helyen arpa és zab vetése vált szükségessé. Az ipari növények közül a cukorrépa az a napraforgó vetésterülete az előző meghaladja. A Tiszántúli kerületben a tél fagy és az állati kártevők következtében 120.000 holdnyi buzavetés pusztult el. A munkatájak ellen sok helyen panasz merült fel.

N. Szemasko

Egészségügy a Szovjetunióban

A szovjetorvostudomány profilklinikus jellegű. A szovjetegészségvédelem nemcsak arra törekszik, hogy a betegeket gyógyítsa, hanem elsősorban arra, hogy megelőzze a különféle megbetegedéseket.

A szovjet egészségvédelem működése négy részre oszlik: 1. községi egészségügy, 2. ipari egészségügy, 3. iskolai egészségügy és 4. az élelmiszerek egészségügye. Mind a négy ág erősen ki van fejlődve a szovjetunióban.

A Szovjetunió egészségügyével az Állami Egészségügyi Felügyelőség foglalkozik. Vezetése alá tartozik tehát a fent megjelölt négyféle tevékenység.

Az Állami Egészségügyi Felügyelőség az egyetlent, sokféle szétágazó egészségügyi szervezet, élén a Szovjetunió Közegészségügyi népbiztosának helyettese áll. Ő a Szovjetunió legfőbb egészségügyi felügyelője. A szövetséges köztársaságok egészségügyi felügyelői alája vannak rendelve. A kerületek és körzetek egészségügyi szervezeteiben a kerületi és körzeti felügyelőségek vezetnek a munkát, alájuk rendelve működnek a kerületi felügyelők és végül a községi orvosi kerületekben a községi orvoskerületi felügyelők töltik be az egészségügyi felügyelők szerepét.

Az állami egészségügyi felügyelőség a következő elve alapján épül fel: a helyi állami hatóságok nem másíthatják meg a helyi egészségi felügyelő rendelkezéseit és amennyiben helytelenek találják azokat, panasszal fordulhatnak a felette álló egészségügyi felügyelőhöz. A szervezésnek ezt a módját azért valósították meg, hogy az egészségügyi felügyelőségnek egyrészt teljesen állami jellegű adjanak, másrészt pedig, hogy függetlenítsék a helyi hatóságok befolyásától.

1944 január 1-én a Szovjetunió területén 11319 egészségügyi orvos volt, közöttük a legkülönbözőbb irányú szakemberekkel. Az egész létszámból 4470 általános egészségügyi orvos, 2261 járványorvos, 3401 bakteriológus és 1187 malária szakorvos volt.

A községi egészségügyi orvosok állandóan ellenőrzik a vízvezetékeket, a csatorna rendszert, az utcák tisztaságát, az utak állapotát, ügyelnek a lakások egészségügyi viszonyaira, a lakóhelyek építkezéseinek terveire és építési módjára. A községi egészségügyi munkásoknak a háború alatt ez utóbbi téren különösen sok munkájuk akad. Hitler rablói az általuk átmenetileg elfoglalt területeken a városok szarait és falvak tizezreit rombolták le. A fasiszta csapatok kiűzése után, még a háború befejezése előtt, a szovjet nép azonnal hozzáfogott az újjáépítéshez. Egészségügyi felügyelőink ebből az újjáépítési munkából derekasan kiveszik részüket. Megjegyzendő, hogy gyakran nemcsak megromlott lakóházak, kulturálpütemek és középületek kijavításáról van szó, hanem sokszor teljesen új lakótelepeket kell építeni, mivel a régiakat a fasiszták teljesen lerombolták. (Sztalingrád, Szervasztopol, Voronyezs stb.) Ezekben az esetekben az egészségügyi szervezeteknek kell kiválasztaniuk az építkezésre alkalmas helyeket, melyek az egészségügyi követelményeknek mindenben megfelelnek, meg kell állapítaniuk a megfelelő övezeteket (lakónegyedek, iparövezet, parkok), megfelelően el kell osztaniuk a kulturális célokat szolgáló épületeket (iskolák, gyógyszertár, gyermekintézmények, fürdők, étkezdék, mosodák, kórházak, ambulatóriumok, stb.), meg kell oldaniuk az egészség-

ügyi technika összes kérdéseit (vízvezeték, csatornázás). A szovjetrendszerben a lakótelepek építése komplexen, a lakosság minden szükségletének figyelembevételével történik. Az egészségügyi szervezetek ilyenformán természetesen tanácsadói az építőknél és építészknél.

Nagy munkát végeztek a háború alatt az egészségügy munkásai az élelmiszer terén is. A háború alatt ugyanis nagymértékben elterjedt a nyilvános étkeztetés. Az ebédek minőségének (kalóriatartalmának) feljavítása, vitamintartalmának növelése, különös figyelemmel a gyermekek táplálkozására, az élelmiszerek kikutatása az egészségügyi tudományok és azok eredményei alapján az egészségügyi szervek feladata.

A háború alatt a gyermekegészségügy égető kérdései is felmerültek. Minden háború pusztító hatást gyakorol a gyermekekre, mert aláássza még meg nem erősödött szervezetüket. Ez különös mértékben történt ebben a háborúban, melyben a fasiszták célul tűzték ki maguknak a Szovjetunió jövő nemzedékének kiirtását. A szovjet hatalom mindent elkövetett, hogy a gyermekeket megkímélje a háború borzalmaival. A szovjetegészségügy munkásainak az élet, a tanulás és a munka legkedvezőbb feltételeit kellett megteremtienie a jövő nemzedék számára. A szovjetegészségügy a következő feladatokat oldotta meg: a gyermekek egészséges étkeztetése, az iskolák és más gyermekintézmények (gyermekotthonok, csecsemőotthonok, kisdudovók, gyermektanácsadóhelyek stb.) higiénikus voltát, kiskorúak munkavédelme az iparban. A statisztika azt bizonyítja, hogy ezen a téren kiváló eredményeket értünk el. A gyermek halandósága a fasiszta megszállás alól felszabadult területeken már rövid idő múlva másfélszer kisebb volt, mint a háború előtt.

Az ipartelepek áttelepítése a front közeléből mélyen a hátsóországba, keletre az iparvállalatok kifejlesztése az új nehézsúlyú viszonyok között, az ipari egészségügyet sok nehézsúlyú feladat elé állította. A szovjetegészségügy becsülettel oldotta meg ezeket az óriási fontosságú feladatokat: a megbetegedések és balesetek száma még egy keveset csökkent is a háború előtti időhöz viszonyítva.

A szovjet orvos tudomány alaptétele: a betegségek megelőzése, teljesen helyesnek bizonyult. A Szovjetunió egészségügyi helyzete a háború alatt sem rendült meg. A Szovjetunió a háború egész folyamata alatt sem szenvedett a járványoktól, melyek pedig minden előző háború kísérő jelenségei voltak. A hitleristák által átmenetileg megszállt területeken, amelyeken az egészségvédelem minden szervét a legbarbárabb módon szétrombolták, a járványos megbetegedések fellángolását aránylag rövid idő alatt sikerült megfékezni, miből a hősiesség Vörös Hadsereg a hitlerista hódítókat onnan kiverte. A fasisztáknak nem sikerült a szovjet nép egészségügyi állapotát megváltoztatni. A szovjetegészségügy nagy győzelmet aratott.

A borról. A borokat lefejtés előtt megvizsgáljuk, hogy nincs-e valami hibéjük: beteg borok lefejtése előtt kérjük szaktanácsot. A kiürült hordókat azonnal ki kell mosni és kiszáradás után kénezní. A hordókat havonként fel kell öltöztetni, nehogy a bor megecsesedjen.

Husvét

a feltámadás, a világ kereszténységének legnagyobb és legdíszesebb ünnep. Nekünk, egy sokat szenvedett és majdnem elpusztult országot foglaltak, magyaroknak katólik ünnepet kell, hogy jelentsen. Az örök embert igazság örök feltámadásának és saját magunk anyagi és erkölcsi, vagyis társadalmi, politikai és gazdasági feltámadásának ünnepét. Ezer év elnyomása után egy új élet, egy emberibb, teljesebb, méltóbb élet feltámadását, melynek útjaira éppen csak az imént léphettünk, de melyről semmiféle körülmények között lelépni nem fogunk és nem akarunk. — Hassa át ma szívtünk ennek tudata és büszkén, felemelt fejjel menjünk előre a megkezdett úton!

Azt mondják...

a szokás hatalmas ur. Ugy látszik ez a hatalmas ur nálunk Magyarországon is igen hatalmas — nem merem feltételezni az ellenkezőjét, — mert nem igen tudnak egyes közigazgatási vezetők a régi rendszer szimbólumaitól megszabadulni. Az ember nem tudja, hogy a közelmúltban történtek megtörténtek-e, vagy csak csodóka álmodások voltak, mert hiszen úgy emlékezünk, hogy a régi rendszerrel azakítottunk, a Magyarország köztársasági államformába lépett át, s ezzel megszüntünk királyság lenni? Sajnos azonban ugy látszik a valóság nem ez — számtalan helyen tapasztaljuk, hogy egyesek ezt az egész átalakulást csak komédiának tekintik, s hogy ezt kibérgolyozzák, semmi olyan lépést nem tesznek, ami az átalakulás mellé való feltétlen kiállást jelentene.

Nem szólva arról, hogy hivatalos közlönyökön, utabban kibocsátott pénzügyi hivatali épületek homlokzatán ott díszleg a magyar címer felett a kir. korona, több helyen középületeken is még ott található a magyar kir. felirat. Ezt tapasztaltam április 8-án Karancsesziben is, ahol ugyanis a Postahivatalon ott díszleg a „Magyar Kir. Postahivatal” felirat, a Bocskár-pályán, ahol a községhezza elé — ugy látszik közszemlére mindennap kiteszik a Magyar Kir. Anyakönyvvezető Hivatal felirata felirat.

Vajon a belügyi kormányzat mikor intézkedik ezeknek a visszásoknak megszüntetéséről, vagy ha intézkedett az intézkedést végre nem hajtó szervek, vagy vezetők azonnali elmozdításáról? mert hiszen mi sem világosabb, mint az, hogy aki ilyen rendelkezéseket végre nem hajtó (bár ez utalás nélkül is kötelessége lenne minden jó magyarnak) a régi rendszert bírja vissza, s nem tud belülről a rendszer változásba, tehát nem tűrhető meg a demokratikus közigazgatásban.

Tü

Fel kell készülni a békegazdálkodásra!

A magyar mezőgazdaság talpra állását attól az időtől kezdve remélhetjük, amidőn a nagy szövetséges hatalmak megegyeznek s megkötik a békét. Ettől az időponttól lehet számítani arra, hogy külföldi kölcsönhöz jutunk s a termelés fejlesztése céljából megindulhat az igazi építő munka. Ennek a munkának az előkészítése egyik legfontosabb feladata a kormánynak. Sajnos ezidőig, a gyökeresen megváltozott mezőgazdasági helyzetnek megfelelően, a békegazdálkodásra való áttéréssel kapcsolatban, u g y s z ó l v á n

semmi előkészítő munka nem történt. Az ebből folyó hátrányra, a miskolci Gazdakamara indokolt előterjesztésében rámutatva, többek között felhívta a földművelésügyi miniszter figyelmét, s kérte a nagy előkészületet s rátermettséget igénylő munka sűrűs megindítását. A Kamara egyidejűleg rámutatott az Oroszbirodalom fejlett mezőgazdaságára, kulturáltságára s az orosz mezőgazdasági tudomány és technika bámulatos fejlettségére s ennek kapcsán felkérte a földművelésügyi minisztert, tegye lehetővé magyar gyakorlati szakembereknek tanulmányi célból, az Oroszbirodalomba kijutását, hogy az ott szerzett s a viszonyaink közepette hasznosítható tapasztalatokat, a békegazdálkodás tervének elkészítése során, mezőgazdaságunk érdekében, mentől előbb és mentől jobban kamatoztatni lehessen.

Segítés a gazdákon.

Salgótarjánban állomásozó Szovjet Tüzérségi alakulat paraszti költője teljes erejével igyekszik segíteni Salgótarján dolgozóin és állományában lévő lovakkal faveszti szántási munkálataiban segítik két rászorulókat. Salgótarján tépe ezúton mond köszönetet e nemest gesztusért.

A Politikai Akadémia ma esti műsorában a zsidókérdés fog szerezni Szekeres Kelmán előadásában. Az előadás a Bányakaszinóban fél 7 órakor kezdődik, melyre mindenkit szívesen lát a rendezőség.

Igazoló Bizottság óh!

A római birodalom története a legfontosabb, hogy a hatalom lévők alattvalókat komédiák rendezésével igyekeztek maguk részére megnyerni, azaz az elégedetlenkedőket lokalizálni.

Ugy látszik egyes népbizottságok ugyanezt a szerepet szánták az igazoló bizottságoknak.

Tudjuk, az igazoló bizottságnak az volna a hivatása, hogy tisztítsa meg a közéletet a nem odavaló egyenektől, de sajnos a salgótarjáni igazoló bizottság megfellebbezett határozatait, melyek eddig a Budapesti Népbizottság elé kerültek, meg lettek semmisítve, a le nem igazolt személyek részére kitűnő bizonyítványként a népbizottság igazoló határozata lett kiadva.

A Salgótarjáni Közalkalmazottakat igazoló Bizottság azon a nézetben van, hogy komédiás szerepre vállalkozni nem bajlandó! Ha hozott határozatokat felülről ugyanis felrúgnak, semmi értelme a bizottságok működésének. Ma amikor az infláció szinte határtalan méreteket ölt, teljesen felesleges kiadása az államnak az igazoló bizottság díjazása címén kifizetett összegek kiutalása. Felesleges az igazoló bizottság működése. Szüntessék meg teljesen az igazolási eljárásokat, ezzel egy csomó papírt, pénzt és az igazoló bizottsági tagoknak drága idejét spórolnak meg, mert hiszen neveltséges állapot, hogy amikor illetékes fórumok megállapították, hogy az igazoló bizottságok nem jól működnek (azaz gyengén működnek) ennek a gyenge működésnek az eredményét a fellebbviteli fórumok nagy százalékban megemissitik.

Tiszta vizet a pohárba, vagy igazoló bizottságra szükség van és idelelt lehetőség szerint tiszteletben tartjuk, vagy nincs, s akkor mint felesleges lényezőt dobjuk el, ezzel több szolgálattal teszünk a demokráciának, mintha tovább komédiáznánk. Tü

A szénecsata hősei

Beszélgeltünk Rápi János 8 gyermekes bányász elvtársával, a Forgácbányánál egyik rohammunkásával. Ő a rohammunka csoportvezetője. Társai: Erdős János, Tóré János, Ballay József, ifj. Ballay József, Hófi Lajos bányászok.

„Megértettük a Kommunista Párt felhívását a szénecsata. Tudjuk, hogy a széntermelés emelése az ország gazdasági talpraállítására és a demokrácia megerősítésére milyen döntő jelentőségű” — mondotta.

Milyen teljesítményt értek el?

„Az előirányzat a mi aknáinkban fejenként és műszakonként 23 q, de mi 41 q-t adtunk. A szaktanács az 1943-as teljesítmény 80 százalékát kérte tőlünk.

de mi ezt nemcsak elértük, hanem 80 százalékkal túl is haladtuk és most is tartjuk ezt a teljesítményt” — mondja büszkén.

Hogy érték el ezt a teljesítményt?

„Először is úgy, hogy

nem lopjuk a napot.

Időben beszállunk és végig kidolgozzuk a napot. Továbbá, ha a munkahely kedvez, akkor azt kihasználjuk és minden csilítet megrakunk. Sok helyen nem használják ki, nem raknak több csillítet, azt mondják elég ennyi mára.”

Lehet-e még emelni a termelést?

„Lehet. Ehez meg kell szüntetni a termelést gátló okokat. Több aknában előfordul, hogy a felügyelet nem végzi rendesen hivatását. Ha a felügyelet rendesen volna megszervezve, egyes szállítók nem volnának bonyolítók, ha minden bányász elvtársunk pontosan leszállna és kitöltene a munkanapot: a széntermelés határozottan gyorsan emelkedne és május 1-re a medencében megnyernénk a szénecsatát, a napi 400 vagon teljesítményt. Én bízom abban, hogy a salgótarjáni széntermelés bányászai a szénecsatát meg is fogják nyerni.”

Ime a szénecsata hősei közül egy.

Kommunista bányászok, Megértik: a több-száz megrovidíti a szénecsatát és hamarabb talpra áll az ország. Tudják, hogy minden vagon szén, egyúttal a demokrácia győzelméhez visz közelebb. Igazi hősök ők, a munka hősei. D. T.

Mi a helyzet az Acálgárban?

1946. április 10-én Tószér Gyula és Jakab István salgótarjáni pártvezetői párttitkár az acálgár összes üzemleit meglátogatta. Látogatásuk során érdeklődtek a termelés és az ujjáépítés munkálatairól. A gazdasági üzemből több elvtárs beszámolt, hogy már ők elérik a 38-as termelést, s az ujjáépítésből pedig rávilágítottak, hogy azok a gépek amelyek munkába vannak állítva és üzemképesek, ezek mind ujjáépített gépek. Az öntődében megvan a régi termelés és öntik az új gépkatrészeket, hogy az elhurcolt gépek helyén meginduljanak az itt gyártott gépek. A műhelyben megszületett munkával folyik leöntött gépkatrészek finomítása, sőt egy új gépet ami a múltban nem volt, drótkötél gyártáshoz készítettek, ami hamarosan termelőképes lesz. A hidrogengerműben sok a panasz, mert nincs nyersanyag, így 50-60 százalékos termelést tudnak csak elérni. Ha nyersanyaguk biztosítva volna, úgy az ő termelésük is a 38-as volna. A drótbuzóban a modell gépek hiányára való hivatkozással csak 50-60 százalékos termelést tudnak elérni, mert mindent emberi erővel kell emelni, amely munkát azelőtt gépek végeztek. Szegverőben a

múltban egy munkásnak 4 és 6 gép volt adva, s azon kellett megfeszített erővel termelni, ma pedig a demokráciánkban sikerült elérni azt, hogy egy ilyen szegverő nagygépen akik dolgoznak, csak két gépen termelnek, s így termelnek ma annyit, amennyit a múltban 4 gépen termeltek. Rudvas-üzem, ahol mindenféle fazonvasat készítenek, elérik a 60-70 százalékos termelést. Rimagil ami ma az ujjáépítés legfontosabb üzeme megtermeli a 100 százalékot, sőt már volt rá eset, amikor ezt a termelést is fölülmúlták.

Az acélgári munkások ujjáépítése óriási teljesítmény. Ezzel szemben az igazgatóság mostohán bánik velük, amire példa az is, hogy a vezérigazgató f. hó 9-én este megérkezett Salgótarjába és 10-én reggel minden tárgyalás nélkül faképnél hagyta az acélgárat. A munkásság soraiban ezen cselekedet nagy felháborodást keltett és még aznap este egy 12 tagú deputációt indítottak a vezérigazgató után Budapestre. Ezen deputáció fogja követelni a minisztériumoktól a gyárunk államosítását és ugyancsak illetékes helyen követelni fogják az egész gyár bajnok orvoslását.

Köszönet nyilváníatás

Ezton mondunk hálás köszönetet az Általános Munkásdöntőkörnek szeretett fiunk utolsó útjára való elkíséréséért és mindazon barátoknak, elvtársaknak, ióakaróknak, kik nagy gyászunkban fűdalmunkat enyhítették.

Verboszkó József és családja.

Starján m. v. polgármesteri hivatalától. 3991/1946 szám.

Hirdetmény

A földm. miniszter 20500—1946. III. I. F. M. számú rendelete alapján felhívom az ebtartókat, hogy az 1946. évi ebadót április hó 30-ig a városi adóhivatalnál fizessék be.

Az ebadó évi összege az 1946. évtől kezdődően

a) A tenyészetek magyar fajtájú ebei, továbbá a ház, erdő és mezőőrzés céljából tartott magyar fajtájú ebek után 20000 adópengő.

b) A tenyészetek nem magyar fajtájú ebei, ház, nyáj, erdő és mezőőrzés céljából tartott nem magyar fajtájú, továbbá korcsebek után negyven ezer adópengő.

c) A különleges célból tartott ebek után egyszáz ezer adópengő.

d) A kedvtelésből tartott luxus ebek után 150000 adópengő fizetendő. A fenti összegeket adópengőben megállapítottak kell tekinteni s a fizetés napján érvényes adópengő jelzőszám alkalmazásával (szorzás útján) kiszámított pengő összegben kell megfizetni.

Salgótarján, 1946. április 16.

Polgármester helyett:
VERSENYI v. tanácsnok

Salgótarján m. város polgármesteri hivatalától. 3859/1946 sz.

Tárgy: Az iparjogszabványok bemutatási határidejének kivételes meghosszabbítása.

Hirdetmény

Közhirre teszem, hogy a magyar kereskedelem- és szövetkezetiügyi miniszter az iparügyi miniszter ural egyetértve a 7600/I. 2/1946 számú körrendeletével az iparjogszabványok számbavétele és az iparjogszabványok rendezése tárgyában kiadott 4900/1945. K. K. M. számú rendelet 1. §-ában megállapított határidőt 1946. évi április hó 30 napjáig meghosszabbította.

Ezzel kapcsolatban felhívom azon iparjogszabványval rendelkező személyeket, akiknek iparjogszabványa, illetve iparjogszabványa még bemutatási záradékkal nincs ellátva és iparjogszabványuk 1945. évi május hó 13-ika előtt állított, hogy azokat bemutatási záradékkal való ellátás céljából 1946. évi április hó 30 napjáig a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatal iparügyi osztályánál (városbáza I. emelet 14. ajtó) saját érdekében mutassák be.

Salgótarján, 1946. április 13.

Polgármester helyett:
Dr. Ciemen Antal v. aljegyző.

Mikor fizetendő az OTI járulék?

A 11 500 1945. N. M. sz. rendelet a munkaadókat, az általuk foglalkoztatott munkavállalók számára figyelemmel, három csoportra osztotta. E tájékoztató közleményre csak azoknak a munkaadóknak hívom fel a figyelmét, akik rendszerint tiszti kevesebb munkavállalót foglalkoztatnak, tehát akik az említett rendelet alapján az „A” csoportba tartoznak.

A 8160 1946. VII. P. M. és az ezt módosító és kiegészítő 82300 1946. P. M. sz. rendelet szerint a társadalombiztosítási jogszabályokon alapuló követeléseket adópengőben kell megállapítani (kirovi). A pengőben megállapított járulékok és díjak a járulékkirovási időszakot magában foglaló naptári hónapra érvényes jelzőszámok (napi adópengő) középátlányosa alkalmazásával kell adópengőre átszámítani. A biztosítási járulékok és díjaknak a havi jelzőszámok középátlányosa alkalmazásával adópengőre átszámításának természetes következménye az, hogy a munkaadó járulékos díjtartozását, ha arra oly időpontban fizet előleget, amikor a havi jelzőszám a havi jelzőszám középátlányosánál alacsonyabb, az előírás (kirovás) összegénél kisebb összegű pengőfizetéssel egyenlítheti ki.

Természetes, hogy ha a munkaadó oly időpontban fizet, amikor az adópengő napi jelzőszáma a havi középátlányos jelzőszámnál magasabb, a munkaadó a járulékos díjtartozását az előírásnál (kirovásnál) nagyobb összegű pengőfizetéssel egyenlítheti ki.

Ez uton hívjuk fel a munkaadók figyelmét arra, hogy a társadalombiztosítási járulékokat a fizetési meghagyások kézbesítésétől függetlenül kell fizetni, ami 1946. április hó 1-től a kifizetett munkabér (beleszámítva a természetben adott szolgáltatás pénzbeli egyenértékét és a kálória pénzt is) 20 százaléka.

A fentiekből következik, hogy hogy előnyben részesül az a munkaadó, aki a járulékokra előleget fizet. A ker. pénztárnak 1946. április 28-tól pénzeszedője nem lesz, tehát a járulékok a ker. pénztárnál fizetendők, amikor is a szükséges felvilágosítást is megadjuk, vagy pedig a 9004 csekk-számlára fizetendő.

Ismétellen felhívjuk a munkaadók figyelmét arra, hogy társadalombiztosítási járulékokra előleget fizessenek, mert ezáltal az elmondottak szerinti előnyhöz jutnak.

Fenti tájékoztatás a háztartási munkavállalót foglalkoztató munkaadókra nem vonatkozik. A háztartási munkaadók a fizetési meghagyással egyidejűleg külön írásbeli tájékoztatást kaptak.

OTI salgótarjáni ker. pénztára.

A szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Véghe Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján Fő-utca 66.

SPORT

Nyolc nap alatt

hat pontot szerzett az SBTC az OB mérkőzések során és ezzel lényegesen javítva helyzetén emberi számítás szerint nem kerülhet a négy kieső közé. Ezt a bravurt az OB mérkőzések során az Újpesten kívül egyedül az SBTC vitte végre és eredményeire teljesítményére kezdenek már Pesten is felfigyelni. Figyelemreméltó is a teljesítmény, amit az SBTC a tavaszi fordulóban végzett. Kilenc mérkőzésen 13 pontot szerzett és ezzel a teljesítményével a második helyen áll a tavaszi fordulóban az Újpest mögött.

Egyébként az SBTC az elmúlt vasárnap a Z. Madiszt verte meg annak saját pályáján Budapesten 2:1 (1:1) arányban. Mind két gólt Szabó Albin lötte. A mérkőzés nem mozgott nagyon magas nívón, ami részben a csapatok társadalmának, de különösen mindkét csapat játékosai idegességének tudható be, ami a mérkőzés fontosságára való tekintettel érthető is volt.

Most a bajnoki mérkőzések két hétig szünetelnek, az osztrák-magyar válogatott és a husvétli ünnepek miatt. Azután megindul a bajnokság finise, majd annak befejezése után a „Tizek mérkőzése” az egységes első osztályba való jutásért. Ennek módoszatairól legközelebbi számunkban írunk.

—0—

Az Országos Bajnoki mérkőzések az osztrák-magyar válogatott, majd a husvétli ünnepek miatt két hétig szünetelnek. Husvét után megindul a bajnokság hatalmas finise az egységes első osztályba való bejutásért. Az SBTC nek a hátralévő négy mérkőzésen már csak négy pontot kell szerezni ahhoz, hogy ne kerüljön a négy kieső közé. Ezzel azonban csak a „sima” kiesést kerülte el, mert azután jön még a „Tizek mérkőzése” az egységes OB-ban való bennmaradásért.

Tudvalevő ugyanis, hogy ebben a sportévben az OB két csoportos első osztályban bonyolította le a mérkőzéseket, de az MLSZ rendelkezése folytán az 1946—47 sportévben már egységes első osztályu lesz az O. B. Ebben egységes az első osztályban részt vesz a mostani két első osztály első 5—5 helyezette, a két osztály 6—10 helyén fekvő 5—5 csapat körmérkőzésének 4 első helyezette, végül a budapesti és vidéki bajnok.

A mostani helyzet szerint az SBTC csapatának az egységes első osztályba való bejutása ezen a körmérkőzésen dől el és mi bízunk abban, hogy a rendelkezésre álló idő alatt sikerül olyan formába hozni illetve tartani a csapatot, hogy a körmérkőzésen sikerrel állja meg a helyét.

—0—

A Mátravidéki alosztály

multheti meglepetése a Kisterenyé utabb pontvesztése saját pályáján az SBTC II. ellen. — Most már 3 pontra emelkedett a SSE pontelőnye a kisterenyéiek előtt. — Meglepetés az újonc Baglyas nagy gólarányu győzelme a jóképeségű ZKÜSE ellen. A baglyasiak nagy hátránnyal indultak a bajnokságban, mert felszerelés hiánya miatt csak a tavaszi fordulóban kezdtek el működni és így pont nélkül indultak. Négy mérkőzésen négy pontot szereztek és csak akkor fogják tudni a kiesést elkerülni, ha a 7 ponttal rendelkező zagyvaszántókat megelőzik.

—0—